

1302107

LÄNSSTYRELSEN
Hallands län
Miljövårdsenheten
Staffan Bengtsson
035-132231

BESLUT
1996-11-15

1 (6)
231-5482-96

Enligt sändlista

Naturreseptatet Skallabjålet, Falkenberg kommun

Beskrivning

Namn	Skallabjålet
Kommun	Falkenberg
Socken	Askome
Fastighet	Yngered 1:29
Läge	x = 632543, y = 131366
Kartblad	Ekonomiska kartan 5C Ullared 5c Okome
Gräns	Se bilaga 1-4
Areal	1,6 ha
Ägare	Stora-Skog NVF
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Ärendets handläggning

Genom beslut 1952 av dåvarande Domänstyrelsen fridlystes området, "ett område bevuxet med en, delvis stamformig, på kronoparken Yngered i Askome socken och Hallands län". "Området, som i stort sett följde ryggen av en ås, vore bevuxet med oftast stamformig en, som här och var bildade slutna bestånd. -- -- I de mera slutna enbestånden finnes en rik örtflora, där den eljest i Halland sällsynta blåsippan vore särskilt framträdande." Domänstyrelsen föreskrev att området skulle "tillsvidare så vitt möjligt bevaras vid sin typ genom, bland annat, utröjning av barr- och lövskog, som kan tränga in i området och därvid bli till förfång för enbeståndets fortlevnad och vidare utveckling." 1952 års beslutskarta bifogas, bilaga 4.

Enligt ett besiktningsinstrument från 1954 var syftet med fridlysningen "att åt eftervärlden och för vetenskaplig forskning bevara ett område av en vegetationstyp, som före rationell skogsskötsels införande satt sin prägel på landskapet. Området, lämnat helt åt sin egen utveckling, kommer givetvis att ytterligare förändras till sin typ och bör utgöra ett värdefullt objekt för jämförelse med de skogsgenerationer, som nu med stor energi äro under uppdragande." Skötselinstruktionerna från 1952 korrigerades

också och det föreskrevs att reservatet "skall, tillsvidare, helt fredas för avverkning eller varje ingrepp i övrigt."

I samband med Domänverkets bolagisering restes frågan om domänreservatens fortsatta skyddsstatus. Genom avtal mellan Staten och Domän AB tillerkändes länsstyrelserna rätten att avsätta ett större antal domänreservat som naturreservat. Skallabjärets domänreservat ingick bland dessa.

Området har därefter överförts i Stora Skogs ägo.

Grund för beslutet

Naturreservatet ligger i Ätrands dalgång i en nordsluttning ca 500 meter söder om ån. Naturgeografiskt är reservatet beläget i övergångszonen mellan region 10 (Södra Hallands kustland) och region 11 (Sydsvenska höglandets och smålandsterrängens myrrika västsida).

Reservatet ligger på hjässan av berget Skallabjäret med utsikt över Ätrands dalgång och den övre delen av Ätraforsdammen. Reservatet omges till största delen av ekskog, utom på kronoparken i öster där det växer planterad granskog. Markunderlaget består av stembunden och rikblockig morän på underlag av västsvensk gnejs.

Under de drygt 40 år som gått sedan domänreservatet avsattes har vegetationen undergått stora förändringar (något som även förutsades och ingick i syftet med beslutet). Enbuskmarken finns kvar med sina mäktiga, delvis stamformiga enar. Många enar är idag döda och bildar en nästan ogenomtränglig snårskog med liggande och lutande torra skelett. Andra buskar är t ex brakved, hassel och olvon. Slyskogen från tidigt 50-tal har vuxit upp till en gles krattskog av överståndare bestående mest av kortvuxen ek med lågt ansatta vida kronor. Vissa av dessa ekar är äldre, bl a en väldig ca 18 meter hög individ vars krona mäter bortemot 20 meter i diameter. Åtskilliga gammelaplar och äldre vidkroniga oxlar kompletterar bilden. En gammal vittförgrenad tall av "roslagstyp" saknar nästan stam då kronan i princip utgör hela trädet. Övriga inslag i trädskiktet är fågelbär, rönn, lönn, ett antal risgranar, björk mm. I sydspetsen finns ett exemplar av bok och några små klibbalar. I reservatets sluttningar mot öster och norr ersätts enen av hassel på den något bättre marken. Många hasselbuskar är högvuxna och gamla. Reservatet är mycket rikt på död ved, framför allt av en och hassel men även ek.

Fältskiktet är tämligen trivialt sånär som på förekomsten av blåsippra. Avsaknaden av skoglig kontinuitet visar sig tydligt i en trivial epifytflora av mossor och lavar på träden. Detsamma gäller vedsvampfloran. Några intressanta arter som påträffats är mussellav på ek och västlig rostticka på hassel. Tjäderspillning noterades på flera ställen, bl a under den knotiga tallen. Sannolikt kan hasselsnåren utgöra provianteringsställe för nötkråka.

Skallabjäret är ett kultur- och skogshistoriskt intressant område. Eftersom reservatet under lång tid lämnats till fri utveckling, är det möjligt att följa

området från betad utmark bevuxen med välvuxen en över de gångna årens successioner och mot skogens definitiva övertagande framöver. Reservatet är sålunda av *skogligt, kulturhistoriskt* och *allmänekologiskt* intresse, därjämte har området även vissa *botaniska* och *zoologiska* värden.

Syftet med reservatet ska vara att bevara områdets orörda karaktär med dess flora och fauna.

Med stöd av 7§ naturvårdslagen förklarar Länsstyrelsen det område som markerats på bifogad karta, bilaga 3 som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8 – 10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för området.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

1. uppföra byggnad,
2. anlägga luft- eller markledning,
3. borra, spränga, schakta, gräva, dika, utfylla, tippa eller bedriva annan verksamhet som skadar områdets topografi eller markförhållanden,
4. bedriva täkt av berg, block, sten, grus, sand, silt, lera, torv eller matjord,
5. anordna upplag,
6. avverka, gallra, röja eller på annat sätt påverka vegetationen annat än i enlighet med nedanstående skötselplan,
7. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
8. kalka, sprida handelsgödsel eller andra kemikalier,
9. framföra motordrivet fordon,
10. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare samt
11. anordna orienteringskontroller eller upplåta mark för tävlingar eller annan verksamhet som kan medföra markslitage, föroreningar eller kan störa djurlivet.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken är skyldig att tåla, att de åtgärder vidtas som framgår av bifogad skötselplan. Länsstyrelsen får, efter samråd med markägaren, vidta åtgärder för områdets skötsel, i de fall markägaren ej fullgör uppgifter i enlighet med syftet med reservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttä inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

1. skada levande eller döda, stående eller liggande träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp växter,
2. tälta,
3. elda
4. framföra motordrivet fordon,
5. bedriva kommersiell verksamhet,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur samt
7. anordna snitslade spår eller orienteringskontroller.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Vården av reservatet ska syfta till att bevara reservatets naturskog med dess flora och fauna. Området ska lämnas för fri utveckling med minsta möjliga kulturpåverkan.
2. Naturreservatet ska genom förvaltarens försorg utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen.
4. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa nedanstående skötselplan. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

Skötselplan

Nedan beskrivna anordningar har markerats på skötselplanekarta, bilaga 5.

1. Reservatet är tillgängligt från bilväg. Från vägen är det ca 400 meters promenad till reservatet, halva sträckan utefter en traktorväg. *Strövstigen* märks ut i terrängen och röjs fram sista biten.

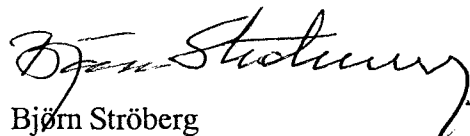
2. En mindre *parkeringsficka* anläggs där strövstigen utgår från bilvägen. *Informationsskylt* saknas och skall framställas samt placeras vid p-platsen.
3. Reservatet lämnas för fri utveckling. Inkommande gran röjs dock bort vid behov.
4. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att regelbunden tillsyn av reservatet sker.
5. Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera utförda åtgärder genom att använda bifogad blankett "Dokumentation av naturvårdsåtgärder", bilaga 6.
6. En ekonomisk utredning har gjorts, daterad 1996-11-15, avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen (bilaga 7). Samtliga åtgärder bekostas av Staten.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 8.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen jämte ledamöterna Hans-Inge Sjögren, Ture Isaksson, Gun Yström, Folke Hildebrand, Sture Hermansson, Inge Pettersson, Ulla Richardsson, Sven Eric Lorentzon, Gunilla Wenander Grönvall, Liselotte Wågö, Ann-Louise Thörn samt tj g ersättarna Ove Gustavsson, Lennart Cullin och Inge Gustavsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Erik Österberg, förste länsassessor Per Widell, länsarkitekt Ingegärd Widerström, länsantikvarie Mats Folkesson, lantbruksdirektör Sören Adolfsson och byrådirektör Staffan Bengtsson samt föredragande naturvårdsintendent Björn Ströberg.

Björn Molin

Björn Ströberg

Bilagor

- 1 Översiktskarta, skala 1:600 000
- 2 Översiktskarta, skala 1:50 000
- 3 Beslutskarta, skala 1:10 000
- 4 Domänstyrelsens beslutskarta från 1952, skala 1:10 000
- 5 Skötselplanekarta
- 6 Dokumentation av naturvårdsåtgärder
- 7 Ekonomisk flerårsplan
- 8 Hur man överklagar
- 9 Registeruppgifter

Sändlista

Stora Skog

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Boverket, Box 543, 371 23 KARLSKRONA

Vägförvaltningen, Box 512, 301 80 HALMSTAD

Skogsvårdsstyrelsen, Box 294, 301 07 HALMSTAD

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun

Byggnadsnämnden i Falkenbergs kommun

Fastighetsbildningsmyndigheten i Halmstad

Polismyndigheten, Falkenbergs kommun

Hallands Naturskyddsförening, c/o Arne Kjeang, Skäpparp Bokelund,

310 40 HARPLINGE

Falkenbergs Naturskyddsförening, c/o Anna-Carina Ericsson, Hjärtared

1442, 310 60 ULLARED

Rättsenheten

Plan- och bostadsenheten

Kulturmiljöenheten

Lantbruksenheten

Miljövårdsenheten

Lenart Fredriksson

Dossier

BS

YS

SB